

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 206.

V Ljubljani, v ponedeljek 12. septembra 1887.

Letnik XV.

Shod nemških katolikov v Treviru.

Nemški državnik, knez Bismarck, je z železno vstrajnostjo dolgo vrsto let nadaljeval kulturni boj proti katoliškim sodržavljanom. Zatreti je hotel v Prusiji katoliško vero in protestantizem proglasiti kot državno cerkev v Nemčiji. Nad 13 let so se katoliki bojevali proti državi za cerkveno prostost. Knez Bismarck je že leta 1880 sprevidel, da ne bo zatl verskih čutil, pač pa razburil dobro tretjino katoliških prebivalcev. Odnehal je in v mnogem oziru olajšal krute proticerkvene postave.

V ognji se čisto zlato, v duševnem boji bistri se um. vtrjuje vstrajnost, kaže značaj. To so pokazali tudi nemški katoliki, katerim je versko prepričanje dajalo moč in pogum v boji za verske pravice. Že 11. septembra 1879 je govoril znani dr. Windthorst, voditelj nemških katolikov v državnem zboru: „Boj nevere proti veri je povsod hud. Večkrat se nam zdi, kakor bi se prikazovala znamenja poslednje sodbe. Upamo pa, da nismo še tako daleč, in Bog bo človeštvu še pustil časa, da ljudje zapusté pot pogube, po kateri jih toliko hodi. Da se to zgodi, priboriti si moramo prostost in neodvisnost cerkveno, kjer je nimamo, in varovati jo moramo, kjer je. Na to moramo delati s združenimi močmi, navdušenjem in vstrajnostjo.“ Z opravičeno samozavestjo in jasnim spoznanjem so se katoliki v Nemčiji potegovali za svoje državljanske pravice. Na shodih so učeni možje odkrivali svetu svoje želje in namene, pojasnjevali vzroke, vsled katerih propada človeštvo, priporočali zdravila, ki celijo rane v socialnem življenju.

28. avgusta zbralo se je v Treviru nad 5000 katolikov iz nemških pokrajin, med njimi možje, katerih imena so dobro znana izven Nemčije, kot: dr. Windthorst, A. Reichensperger, dr. Monfang, škof Haffner in drugi. „Germania“ je pisala povodom tega shoda:

„Trevir, staro slavno mesto že v prvih krščanskih časih, je svet in zgodovinski kraj, kjer so se zbrali nemški katoliki. V Treviru so večkrat stanovali stari rimski cesarji, tu je bil sedež najvišjih državnih upravnikov, tu je tekla kri mučencev za

krščansko vero. Starodavno zidovje je pričla mnogoštevilnega shoda, kterega se v duhu vdeležujejo milijoni katoliških src.

Sloga, ljubezen, navdušenje — so znamenja mnogoletnih shodov, ki pričajo o katoliškem življenju v Nemčiji. Eno srce in ena duša navdaja skupščino pri resnem delu in ob urah oddihljeja. Dva škofa sta osebno navzoča, drugi so naznanili svoje sočutno priznanje.“

Okrajni odbor je poslal sv. očetu pismo, v katerem razložé sedanji cerkveno-politični položaj. Leon XIII. jim je poslal nastopno pisanje:

„Na vzvišenem stolu vidimo vsak dan velikanske boje za pravice cerkvene. Z vsemi svojimi močmi in božjo pomočjo se trudimo, da odvrnemo krute napade. Veseli Nas, da vidimo v tem boji pogumne voditelje, ki so Nam zvesto vdani, veseli tembolj, ker se z voditelji bojujejo srčni vojaki v mnogem številu.“

Nov dokaz vzajemnosti med lajiki in duhovščino prineslo nam je Vaše pismo, v katerem mi z otroško vdanostjo razložite namene in sklepe Vašega shoda. Take namene hvalimo in podpiramo in upamo, da se ta shod v slavnem mestu more meriti z drugimi, v tem letu, ko Nam verniki povodom Naše petdesetletnice mašništva izkazujejo svojo ljubezen in vdanost.

Vsemogočnega Boga prosimo potrebne milosti, da se shod srečno izvrši cerkvi na blagor. V to svrhu podelimo vsem vrlim možem, ki se vdeležujejo posvetovanj in sklepov, veselim srcem apostolsk blagoslov.“

Preobširno bi bilo poročilo o pomenljivem shodu, ko bi navedli vse govore. Znamenit pa je govor o socialnem vprašanju, kterega je govoril znani socijolog, državni poslanec dr. Hitze. Mnogo se je pisalo in govorilo o socialnem vprašanju. So ljudje, ki trdijo, da je vprašanje socialno le vprašanje milosrčnosti. Toda potrebe časa in raziskavanja socialnih politikov so dokazala, da je delavsko ob enem tudi pravno vprašanje. Postavodajalci imajo toraj dolžnost, da s pravičnimi postavami omeje oblast brezsrčnim kapitalistom in delaveu zagotové človeške pravice.

(Dalje prih.)

Einspielerjeva slavnost.

(Dalje)

88. Mozirje. Slava izbornemu voditelju Slovencev!

Čitalnica Mozirska.

89. Novomesto. Zadržana po poslih združujeva se duhom z Einspielerjevimi častilci, kličeč mu: Bog živi prvoboritelja Koroških Slovencev ter blagoslovi delo njegovo!

Dr. Ferjančič, prof. Šaklje.

90. Novomesto. Dragemu prijatelju slovenske šole, nevtrudljivemu boritelju za blagor svojih rojakov, iz srea čestita

Podružnica sv. Cirila v Rudolfovem.

91. Novomesto. Nevstrašenemu in vzorno vstrajnemu boritelju za pravice koroških rojakov, zlatomašniku Einspielerju mnogaja leta!

Dr. Poznik.

92. Novomesto. Slovencem v čast, nasprotnikom v strah ohrani Te Bog nevtrudnega, neomahljivega zaščitnika narodnih pravie!

Čitalnica in dolenska pevska družba.

93. Novomesto. Diki našega narodnega duhovništva in nepogljivemu starosti bratov nam koroških Slovencev, kliče hvalečnega srea: Na zdravje!

Dolenjski „Sokol“. Rudolf.

94. Ormož. Zlatomašniku Einspielerju:

Bog čuvaj Te še toliko let,
Da srečen zreš slovenski svet,
Da srečno, slavno in edino
Premilo vidiš domovino!

Ormoška Čitalnica. „Sloga“. Podružnica sv. Cirila in Metoda.

95. Pazin. Slavnemu prvoboritelju Koroških Slovencev kliče iz tužne posestrine Istre k zlati njegovi maši mnoga še leta

Josip Grašič, Pičan.

96. Podnart. P. n. gosp. Andreju Einspielerju zlatomašniku, prvaku pisateljev in boriteljev za blagor Slovencev se najspoštliveje poklanjajo v smislu slavnosti

Kamnogoriški rodoljubi.

LISTEK.

Nekoliko misli z Lurdskega potovanja.

XI.

20. avgusta 1886.

Predragi, premili prijatelj!

Sinoči sem bil tako srečen, da sem v družbi nekotih družih romarjev srečal g. Lasserre-ja; ker je že njegova zunanost vabljiva in vljudna, nam je bilo lahko malo postati in z njim govoriti. Ni ti treba veliko govoriti o tem v Lurdski zgodovini tako imenitnem možu. Kot razumen pravnik stal je na vrhunci modérne omike. Ko je na očeh bolehal, da ni mogel več opravljati svojega posla, ko človeška pomoč ni nič zdala, rabil je, opozorjen od svojega prijatelja, protestanta, Lurdsko vodo. Po tej čudežno ozdravljen, posvetil je življenje in moči Mariji Lurdski. Prišedši v Lurd se je tu naselil. Pred vsem spisal je zgodovino Lurdskih prikazni in čudežev, ki

je do zdaj dočakala na stotine izdaj; preložena je malo da ne na vse evropske jezike. Poleg te knjige je zložil tudi životopis mlade Bernardete, kateri se je Mati Božja blagovolila prikazati; enako je spisal in še piše druge knjige, ki se več ali manj nanašajo na Lurdsko čudežno zgodovino. Mož je krepke postave, visokega čela, jasnega pogleda; mir in neprisljuna veselost se razodévata iz govora in kretanja. Mislim sem si: ta bi vendar marsikomu znal povedati, ali mimo fizičnih in kemičnih moči bivajo v devetnajstem veku še druge in — ali so čudeži res le gola domišljava vnetih katolikov!

Da, čudež, ali je zgodovinski?! Glej moža, kterega življenje, kterega cela zgodovina, kterega delovanje ti odgovarja na to vprašanje. Ali je zgodovinski? To vprašanje, akoprav teoretično tudi za-me že zdavno rešeno, stopa vendar ravno zdaj vedno bliže mene. Ker glej, komaj je zora napočila, že me zbudi iz spanja premilo petje pobožnih romarjev. Pogledam skoz okno; po ulicah pomikajo se nepregledne čete Marijinih častilcev. Duhovni, moški, ženske, vsake starosti, vseh stanov, vendar večinoma gospóda in

premožniši meščanje, dohajajo z vsega Francoskega: pričanja se glasovito narodno romanje v Lurd. Prijatelj, tu bo novih prizorov! In pa bolniki? Danes se imajo pripeljati s posebnim vlakom!

Vendar počakajmo. Naj se to gibanje malo poleže. Danes še nekaj o čudeži. Je-li katoliški čudež zgodovinsko spričan in verjeten? Samo o sebi se razume, da govorimo le o takem čudeži. Lahko je namreč človeški domišljiji čudeže izmišljati si, a drugo je zgodovinska fakta preiskavati in znanstveno razmotravati. Čudež v katoliški cerkvi nima se bati javnosti, niti kritike učenjakov. Spričan je od največjih veleumov vseh vekov, potrjen celó od najhujših nasprotnikov katoliške cerkve.

Da molčimo o čudežih evangelijskih, katerih resničnost nam svedočijo štirje evangelisti, kakor tudi židje sami v svojem talmudu; preidimo na naslednja stoletja. V drugem stoletju najdemo sv. Ireneja, ki očitno pred vsem svetom proti heretikom piše: Ne morejo (heretiki) slepim podeliti vida itd. . . . kakor je Gospod mrtve obudil v življenje, kakor so apo-

97. Podnart. Nevstrašenemu zagovorniku narodnih pravic, vstrajnemu zastopniku slovenske vzajemnosti, probuditelju koroških bratov kličejo: Mnogaja leta!

Podbrežani.

98. Postojina. Bog živi našega velečastitega gospoda strica!

Ema.

99. Postojina. Slava vzornemu voditelju koroških Slovencev Andreju Einspielerju! Ko se z današnjim dnevom zbirajo krvni bratje iz vse Slovenije pred svetim altarjem, nastopi naj za koroške Slovence nova, srečnejša doba, naj jih vodi še mnogaja leta naš slavljenec! Bog in narod!

Postojinska čitalnica.

100. Praga. Veleostojnemu profesorju Andreju Einspielerju k dnešnemu dni provslava: Slava! imenem výboru výletniku českých!

Dr. Schmaus, Pítrdle.

101. Praga. Da-si nenavzoč, vdeležujem se duhom slavne svečanosti! Vsemogočni podeli jubilarju, iskrenemu prijatelju, nevtrudljivemu delavcu premilo zdravje in blagoslov! Živio mnogaja leta!

Dr. Janežič.

102. Ptuj. Vsled velike oddaljenosti in neugodne železnične zveze ne moremo biti navzoči jutri pri Einspielerjevi slavnosti; kličejo tedaj iz daljine očetu Einspielerju: Bog ga živi še mnoga leta! Slava njegovim častilecem!

Slovinci Ptujski in iz okraja.

103. Ptuj. Očetu koroških Slovencev, branitelju slovenskih pravic, buditelju narodne zavesti, jubilarju Einspielerju kliče urnebeski: Živio!

Augustin, provincijal horvatskih kapucinov.

104. Ptuj. Diki in prvoboritelju koroških Slovencev, neopešanemu branitelju tužnega Korotana, monsignoru Einspielerju peva danes slavo!

Slovensko pevsko društvo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. septembra.

Notranje dežele.

Dne 9. t. bil je izvoljen državnim poslancem v Praskem Starem mestu **mladočeški** kandidat profesor Blažek, z 820 glasovi proti **staročeškemu** kandidatu, odvetniku Eyseltu, kterega je predlagal Rieger in ki je dobil 768 glasov. Staročeška stranka je zelo presenečena zaradi te zgube.

Poljska „Reforma“ razpravlja volitve v **Galiciji** za državni zbor, pri tem pa trdi, da Taaffejevo ministerstvo ni izpolnilo onih näd, ktere je stavila vanj Galicija. Volilni odbor Jasko-Krovno postavil je kandidatom dr. Avgusta Lewakowskega, brata državnega poslanca. — Uprava Karola Ludovikove železnice predložila je trgovinskemu ministerstvu načrt za nadaljevanje proge Jaroslav-Sokal do ruske meje. Minister rekel je v svoji oceni tega načrta, da je praktičen in izvršljiv.

Avstrijska vlada poslala je pred nekaterimi dnevi **ogerskemu** ministerstvu spis, v katerem naznanja, da najodločnejše graja boj nekterih čeških krogov zoper ogerske pridelke. Avstrijska vlada smatrala bo obdačenje pridelkov iz druge polovice

avstrijske monarhije kot rušenje carinske in trgovinske zveze. Vlada dala je zaradi tega namestnikoma za Česko in Moravsko strogo povelje, da delujeta z vsemi močmi zoper take sklepe.

Vnanje države.

Turški odposlanik naznanil je **Srbiji**, da je Turčija pripravljena pričeti zgradbo zvezne železnice Vranja-Uesküb v Solun ter da bo sultan v kratkem podpisal dotično pogodbo. — Člani komisije, kateri nalog je izdelati načrt nove ustave, zbrali se bodo dne 19. t. m. Ministerski predsednik otvoril bo sam sejo z nagovorom, v katerem bo povdarjal potrebo, da se ustava predela v duhu novega časa. — Radikalni srbski list „Odjek“ odgovarja „N. Fr. Pr.“ in sploh vsem onim avstrijskim listom, ki mislijo, da bodo najbolj koristili Avstriji s tem, ako ščuvajo in psujejo na vse, kar je srbski, bodisi borna kočča, bodisi kraljevski prestol. „Odjek“ naglašča, da želi Srbija avstrijskega prijateljstva, vendar pa je to mogoče le na podlagi pravičnosti. Ako mislijo pa ti listi, da Avstriji bolj koristijo z žuganjem, svobodno jim, s tem pa bodo ravno to povzročili, kar hočejo zaprečiti. Za ta zadnji slučaj pa se „Odjek“ zavaruje proti očitaniu, da je Srbija kriva, ako postane prijateljstvo med državama nemogoče. — Kralj in kraljica sta popolnoma ločena. Kraljica je hotela večkrat samovoljno zapustiti svojega moža, ko bi ji bil kraljevi soprog prepustil prestolonaslednika, kterega ljubi iz polnega materinega srea. Po posredovanju avstrijskega cesarja in ministerskega predsednika Ristića pa se je cela ta kočljiva zadeva mirno razmotala. Kraljevič bival bo v počitnicah pri svojem očetu v Belemgradu.

Bolgarski knez Ferdinand ne bo potoval po Evropi, kakor se je prej govorilo, ter tudi ne bo zapustil Bolgarije. Tako poroča „Havasovo izvestje“. — V Sofiji ustanovili bodo vojaško pisarno, v katero bodo med drugimi poklicali tudi nekdanjega vojnega ministra, majorja Petrova. — Obsedno stanje je prenehalo, vendar pa je vse mirno. Le necega francoskega popotnika so pred nekaterimi dnevi napadli ter ga oropali. Oblastnije so hitro ukrenile potrebno, da zasačijo hudodelnika. — Vzlic tem ugodnim poročilom je pa več ko gotovo, da ruska stranka in skrivne zaveze ne mirujejo. Kdo vé, ali ni ta mir v Bolgariji le tišina pred nevihto?

Ruski „Novoje Vremja“ razpravlja zadnji Bolgarom sovražni članek „W. A. Z.“ ter trdi, da Koburžana ni poslal v Sofijo Orleans, marveč vlada na Dunaji. Z neopravičnim sumničenjem orleanske stranke hotelo je storiti Bismarkovo glasilo le neko uslugo svoji zaveznici Avstriji, da bi tako ogoljufala in na led spravila Rusijo.

Dne 9. t. m. objavljeni potni vspered **nemškega** vladarja čisto nič ne omenja sestanka z ruskim carjem. Nekteri listi pa vendar trdijo, da se bodeta cesarja sešla v Stettinu. „N. Fr. Pr.“ poroča celó iz Stettina, da so dali v cesarskem gradu vrata nekaterih sob pobarvati modro-rudeče-belo. Druga vest pa se zopet glasi, da nemški dvorni uradniki ne vedo o tem ničesa. Vsa ta nasprotujoča si poročila pa dokazujejo, kako skeli Bismarkove poveljevalec poraz nemške politike v tej zadevi. — Cesar Viljem je skoraj popolnoma okrevalec.

Francoski vojni minister Ferron napil je pri banketu vojaškega društva v Castelnandary-ji 17. vojnemu oddelku in njegovim poveljnikom. Rekel je med drugim: Pri poskusnem oboroženju se je pokazalo, da smemo v slučajih sile zahtevati vse od goreče skrbi civilnih oblastnij in vdanosti celega naroda. Ta skušnjava prognala je dvojbo, ki je tlačila narod, ter je dala parlamentu in deželi ono samozavest in zaupanje, kojih prej nista imela. — Francija odpoklicala je svojega zastopnika iz Ruščuka, ker so zmešnjave v deželi postale neznosne.

Angleška spodnja zbornica sprejela je finančno postavno ter dovolila, da se ustanovi na Škotskem tehnična šola. Gerst je naznanil, da je proračun za Indijo postal zelo neugoden, ker je postala potrebščina za zgornjo Birmo tolika, da bo znašal poman-

kljaj za l. 1887/88 nad 5 milijonov rupij. Izrazil pa je upanje, da bo ta dežela v prihodnje pokrila sama svoje stroške. — Zgornja zbornica sprejela je postavno, da bodo smeli kmetje prilastiti si majhna zemljiška posestva, to pa samo na Angleškem, in ne tudi na Irskem in Škotskem. — Filadelfijski odbor, ki dela velikanske priprave za svečanost o priliki stoletnega obstanka amerišanske ustave, povabil je Gladstone-a kot zastopnika Anglije, da se vdeleži slovesnosti, pri kateri bo navzoč tudi predsednik Zjedinjenih držav. Gladstone odklonil je to vabilo navajajoč med drugim v dotičnem pismu sledeče: „Kolikor morem soditi, posvetiti moram svojo majhno politično delavnost veliki nalogi. Irsko vprašanje smatram kot najskrajnejšo nujnost in prepričan sem, da bo imela rešitev njegova najboljše nasledke za mojo domovino... Zasedoval pa bom z velikim zanimanjem Vašo slovesnost, pri kateri se bote ozirali na minulo stoletje polno narodnega napredka, kakoršnega sicer ne pozna zgodovina.“

Iz Michelstowna na **Irskem** poroča se v dopolnilo sobotnemu telegramu: Poslanca O' Briena povabil je sodnik k sodnji, da bi se zagovarjal, ker je najemnike ščeval k upor. O' Brien ni prišel, sodnik pa je dal policiji povelje, da ga zgrabi in odvede v zapor. Vsled tega nastala je velika razburjenost med narodom. Sešlo se je več tisočev ljudstva k zborovanju, kjer se je izrekla nevolja in graja takemu vladnemu postopanju. Navzoči so bili tudi stenografje, ki so pisali govore, krog njih pa je bilo več stražnikov, da bi jih varovali pred ljudstvom. Vzlic opominjevanju mirnejših mož, naj odgovarja ljudstvo odurnemu postopanju policije s zaničevalnim molčanjem, nastal je prepir, policija pa se je morala umakniti v vojašnico. Kmalu pa se je povrnila na prostor v večjem številu in s poveljem od predstojnika, naj rabi orožje, ako se ljudstvo ne razide. V istini začele so pokati puške, in dvojica zgrudila se je mrtva na tla.

Turški vladni krogi ne vedó ničesa o novi turški okrožnici, katero bi bila razposlala vevlastim. Isto tako je v Carjegradu čisto neznano, da je dala Turčija svojemu Petrogradskemu zastopniku nalog, naj poprosi Rusijo za nove nasvete, ker se je razbila Ernrothova misija. Predno ne bo končano diplomatično pogajanje z Berlinom, potezala se ne bo Turčija z nobeno drugo vlado v bolgarskem vprašanju. Sultan drži se strogo načela, da edino le dane mu nasvete objavlja drugim velesilam, sam pa ne stori nič samostojnega. — Bismarek odgovoril je Turčiji na njeno prošnjo, da bi posredoval pri Angliji Avstriji in Italiji. Pripravljen je to storiti, ako se izreče Turčija, da je predlog Rusije o bolgarskem komisarji ob enem tudi samostojen predlog Turčije.

Ejuba kana prognali so iz **Afganistana** v Perzijo, kakor smo to že zadnjič poročali. Dodati nam je temu poročilu le še to, da je emirova vojna obkolila zbrane pristaše Ejuba kana.

Izvirni dopisi.

Iz Cirknice, 8. sept. (Raznoterosti.) Sušo imamo, gospod vrednik, sušo. Sicer toliko ne, kakor tam na Krasu kje. Hvala Bogu! enkrat, ko je bila sila že velika, napojil nam je dobrodejen dež zevajočo rušo. Če bo taka, dobimo letos močno vinsko kapljico, tako, kakor 34. leta. No, Vi pa se o suši nimate kaj pritoževati. Mrtve sezone — naroden naš kovač bi morda dejal: „pasjih dni“ letos ne poznate. Vedno imate kaj. Zdaj ste šli na rusko na pogrebščino Aksakovo, zdaj ste kot večš zemljemerec mejnike stavili tam daleč uekje še za goro Ararat, kjer je Noetova barka obtičala, med Angleži in Rusi. Uni dan opazovali ste raz visokostaznega

steljni z molitvijo, in kakor se je večkrat v cerkvi... vrnila duša v mrtveca, da bi kristijani verovali na vstajenje mrtvih. Isto tako govoré Tertulijan, Ciprijan, Atanazij, Evzebij, Hijeronim, pred vsemi pa veliki Avguštin, ki nam popisuje čudeže, kterim je bil sam priča. Tolikim možem, kdo bi ne verjel? Gibbon sam, angleški zgodovinpisec, katoliški cerkvi ne posebno naklonjen, pripoveduje nam v svoji zgodovini o propadu rimskega cesarstva, da je v Tipasi za časa vandalskega preganjanja več kristijanov, ko jim je bil jezik izdrt, Bogu hvalo prepevalo; to smatra Gibbon sam kot čeznaraven dogodjaj.

Tako se nadaljuje tradicija o katoliških čudežih skoz vsa stoletja do današnjega dne. In kako zgodovinsko poverjeno je, kar nam stari cerkveni očetje in pisatelji o čudežih pripovedujejo, razvidimo iz naslednjega dogodka: Ko se je v prejšnjem stoletju angleški učenjak Middleton predrzil cerkvenim očetom prvih stoletij verovnost odrekati ter tako dvojití o zgodovinski resničnosti čudežev, se je cela učena Anglija, na čelu vseučilišče Oksfordsko, vzdignila proti njemu, zagovarjaje svete očete.

Res sicer, da je lahkoverna množica večkrat čisto naravne dogodke, ker si jih ni znala razlagati, razglasila za čudeže, res, da je domišljija marsikaj čudežnega zasnovala, kar je pred lučjo trezne pameti zginilo, a zaradi tega ne smemo še vseh čudežev brez razločka zavreči, to nam le priča, da se dá vse, tudi najsvetejše, zlorabiti; to nam le nalaga dolžnost, čudežne dogodjaje vestno in natančno preiskovati, a ne ljudski govoricí lahko verjeti. To dobro vé tudi katoliška cerkev, in ravno v tem se katoličani ločimo od vseh družih. O čudežih govorili so že stari pagani, nekaj nam jih navede Livij; toda vpraša se, ali je njih zgodovinska verovnost dognana. Tudi muhamedanci pripovedujejo o nebeških prikaznih in čudežnih činih svojega preroka Muhameda, toda vsakdo vé, kako bujna je arabska domišljija. Tudi Luter je preživo čutil potrebo čudežev v potrditev nove vere, a zastoj se je po njih oziral. Nova anglikanska cerkev hotela se je s tem overoviti, da se je slišal iz stene glas, zahtevajoč, naj se maša kot malikovna odpravi. Janzenisti hoteli so se sklicevati na čudeže, ki so se po njih

trditvi vršili v Parizu na grobu nekega njih privržencev; a čudež je zbežal, kakor brž so mu posvetili z lučjo kritičnega preiskavanja. Slednjič imajo svoje čudeže, svoje svetnike tudi razkolniki. Toda predobro vé celi svet, da ti-le se rodé in rastó le v temi nevednega popstva in vrazatega ljudstva, a pred lučjo resnice izginejo, kakor ponočni strahovi pred jutranjim solncem.

A katoliška cerkev? Ona dobro vé, da ni nič lažje, kakor čudeže si domišljati. A prav zaradi tega ne prizná ona nobenega dogodka za čudež, ako ni obstal stroge znanstvene preskušnje. Ni nam treba priznavati družih čudežev, nego le tiste, ki so potrjeni od rimske stolice. Dovolj nam je to. A tu morajo vedeti naši nasprotniki, da ravno tisti Rim, ki čudeže preiskuje in potrjuje, je bil in je še središče ne le vere, ampak tudi věd, da toraj v tem Rimu solnce naravnega spoznanja in filozofije najčistejše sije. Vemo pa posebno, s kako strogostjo in natančnostjo se v Rimu čudeži preiskujejo. Že več stoletij stoji tu posebno sodišče najodličnejših učencov, kteremu je od papežev naloženo, nenavadno

Balkana utrdbe in pozicije bolgarskih regentov in ministrov; — včeraj šteli ste na prste medene tedne neustrašljivemu Ferdinandu I. „z levovim sreem“. Se vé, Bismarcku ponudili ste tabaka tudi iz svoje „tobakere“, ne ravno radi tega, ker je 1. aprila 15. leta rojen, marveč to veleva politična uljudnost. Šnaebela ste spremili do Pariza. V London ste bili povabljeni na petdesetletnico. V svetem mestu imeli ste veliko važnega posla; mimogredé stopili ste tudi na Depretisov grob; — še z židi ste se lasali radi rimskega vprašanja in izvoljene dežele. — Saj pravim, z delom založeni bili ste črez in črez. In kaj pa še le doma! Povsod Vas je trebalo. S Preširnom smel bi Vam zaklicati: „Ni bilo svatovščine, semnja, da bi tje ne bili vabili ga.“ V pet dežel razkosana je mila naša domovina, ali vse te prehodili ste to poluletje. Na Koroško ste hiteli v Sveče se veseliti in mir oznanovat. Na Goriškem mirodvoru položili ste žalni venec neumrljivemu možu na prerani grob. V Idriji ogledali ste si ob Wolfovi slavnosti slavnoznanu rudnik. Na zeleni štajarski zemlji poklonili ste se našemu Davorinu.

In kaj še le, ko so bili bratje naši vrli Čehi med nami! Koliko šopkov, koliko navdušenih napolitnic in pristrčnih pozdravov in poljubov ste jim prav Vi izročili, spremljajoč jih do Jadranskega morja! Še v Rudolfovo ste morali na dijaško veselico! Vidite, povsod ste bili, prav povsod. Dan na dan imeli ste to poluletje mnogo posla. Le k nam Vas ni! Ne zamerite, danes sem Vas pa resnično pričakoval. Gledam, se oziram, poprašujem, pa o Vas ne duha ne sluha. Škoda! Glejte, bobe imamo danes. Mali Šmaren je in mi vsi smo prav veseli. Zvonovi slovesno pritrkavajo, možnarji grmé, trg naš v zastavah, mi pa svatovski oblečeni; — še zlato solnce se tako ljubo ozira na nas. Škoda, da Vas ni! O ko bi se nekoliko vsaj napili mehkega zrakú notranjskega! duh in telo bi se Vam pomladilo. In kaj pa še le, ko bi tako za okroglo mizo sedeli in se mastili „mit šönen raken“ ter našimi ribami? Prijatelj, rak, to Vam je imenitna stvar. Res, do slave mu je pomogel pokojni Franc Erjavec. Večni mir in slava mu! Sicer mu mi ne bomo pretipavali čudno ustvarjenega koša — ne šteli mu nog in nožic ter pregledovali drobvoja in zob — to pristoji strokovnjakom. Hvala vsem. Ali revež je pa vendar-le, usmiljenja vreden revež! Zapuščjen je od celega sveta. Sovražnica srdita, v skrivnostni plašč „rakovske kuge“ zavita, preti uničiti ves raški rod. In ni ga, da bi se ga usmilil. Kje je tisti doktor, kateri bi priskočil v tej hudi sili rakom na pomoč? Sava, Ljubljana in Krka poslale bi mu diplome. Krakovčani imenovali častnim meščanom. Ali ni ga in ga ni! Kaj pa še le naš nežni spol? V vodi ne in ne v koprivah rakov videti ne more. Ha, to je veselje, ko jih pritrese spretna kuharica kakih petindvajset kot „pokrito rihto“ gostu na mizo, rudečih kakor peruhi Velikonočni! Toda mesec september je in jaz sem skoraj pozabil, da ni „mensibus eratis, caneros ne edatis“ — v mesecih na ero, rak naj se ne dere. Dandanes dobil se bo rak le še v dveh krajih, namreč v knjižici „Krški raki“ in pa pri nas v narodni Cirknici. Ali tudi pri nas bilo je letos prevroče rakom.

(Konec prih.)

Domače novice.

(Presvitli česar) podaril je po toči poškodovanima občinama Trebnje in Velika Loka po 500 gld., skupaj 1000 gld.

(Velikošolski shod.) V soboto ob 2. uri popoldne začel se je v gostilni „Pri Zvezdi“ banket. Vdeležilo se ga je nad 40 velikošolcev in več povabljenih gostov. Kakor običajno, vrstile so se mnoge napitnice. Predsednik med. drd. Marolt napije slovanski vzajemnosti, pravnik Keržišnik častnima članoma „Slovenije“ in „Triglava“, dr. Vošnjaku in prof. dr. G. Kreku, dr. Vošnjak društvu „Sloveniji“, ki spominja na prve čase narodnega probujenja, dr. G. Krek slovanski vzajemnosti na slovstvenem polji. Slovanski narodi, pravi govornik, smejo biti ponosni na svoje narodne pesmi, kakor noben drug narod. Iz lastne moči lahko se dvignemo kvišku, treba je le spoznati in oživiti se z duhom, ki veje iz narodnih pesmi slovanskih narodov. Tu je neizerpljiva moč, ktera nam more pomagati na višek prave prosvete. Stud. jur. Gestrin napije državnim poslancem, osobito dr. Ferjančiču, med. drd. Dereani slovenskemu ženstvu, za katero napitnico se je prelepo zahvalila gospá Tavčarjeva. Prof. drd. Goršek napije zjedinjeni Jugosloveniji na slovstvenem polji, abiturijent Debevec slovenskemu časnikarstvu, dr. Ferjančič slovenski mladini, ki naj vzbuja in izobražuje svoj narod po starem našem géslu. Dr. Tavčar napije slovenski trobojnici in izrazi željo, naj boe mladina značajna in marljiva, da nam zasije čisto solnce boljše bodočnosti. Slišali smo še razne govore in napitnice, vmes pa so se razlegale slovenske pesmi. — Zvečer ob 8. uri bila je prosta zabava v Čitalnici. Navzoč bil je med drugimi narodnimi odličnjaki tudi mestni župan Ljubljanski, g. Peter Grasselli, kojega je pozdravil med. drd. Marolt. Gosp. župan se je zahvalil naglašujoč, da se je vršil letošnji shod na čast vsemu narodnemu dijaštvu. Zabava je bila v občé živahna. Pri pevskih točkah odlikoval se je v raznih četerospevih znani tenorist Štefančič, učitelj v Kamniku, ki je pri tej priliki sodeloval iz posebne prijaznosti.

(„Glasbena Matica“) otvori glasbeno šolo dné 19. septembra t. l. Vpisavanje učencev vršilo se boe dné 15. in 16. septembra t. l. od 2. do 4. ure popoldne v šolskih prostorih (Virantova hiša na Št. Jakobskem trgu, II. nadstropje). Dne 17. septembra popoldne razvrstili se bodo učenci v dotične oddelke, in 19. septembra prične se redni pouk. Poučevali bodo sledeči gospodje učitelji: 1. Gerbič Franc, artistični vodja šole v igri na klavirji, v solo-petji, harmoniji in v zbornem petji. 2. Jan Blaha, absolviran konservatorist, v igri na goslih, klavirji in na raznih drugih godalih. 3. pl. Ohm - Janušovskij v igri na klavirji. V glasbeno šolo vsprejemajo se samo otroci udov „Glasbene Matice“. Učnina znašala boe za pouk v dveh predmetih 1 gld., za pouk v treh ali več predmetih 1 gold. 50 kr. na mesec. Učnina znaša za celo 2 gold. Učnina za en mesec in udnina za celo leto vplačati je takoj pri vpisavanji.

Odbor „Glasbene Matice“.

(Na c. kr. državni gimnaziji v Kranji) prične se šolsko leto 1887/88 ponedeljek 19. septembra s slovesno mašo. Ponavljjalne skušnje vršile se bodo

16. in 17. septembra. Ker je njegovo Veličanstvo z Najvišjim sklepom z dne 29. julija t. l. dovolilo, da se c. kr. gimnazija v Kranji polagoma razpusti, se letos prvi razred ne boe več otvoril. Repetentom tega razreda in tistim učencem, ki so meseca julija vsprejemne skušnje že prebili, obrniti se je toraj do drugih zavodov. Plačano vsprejemnino in prispevke za učila vračalo boe šolsko ravnateljstvo v sredo 14. septembra dopoldne. Bivši učenci drugih razredov oglasiti se morajo 16. septembra 1887 v gimnazijski pisarni s zadnjim šolskim spričevalom ter plačati 1 goldinar prispevka za učila.

(Na c. kr. gimnaziji v Rudolfovem) vsprejemali se bodo učenci v prvi razred dne 15. septembra od 8. do 12. ure, v ostale druge razrede pa dné 16. eventualno tudi 17. septembra.

(G. prof. M. Pleteršnik), ki vredeje slovensko-nemški slovar, dobil je od ministerstva odpust tudi za prihodnje šolsko leto in bo poučeval na teden le po pet ur. Slovar je vreden do črke V.

(Čitalnica v Škofji Loki) praznovala je včeraj svojo petindvajsetletnico. Obširnejše poročilo nam je obljubljen.

(Iz Škofje Loke): Med šolskimi otroci se zeló širi vročinska bolezen. Skoraj gotovo se bo morala zapreti šola. — Pri „materi fari“ dobil je cerkvenik dva tatu, ki sta z limanicami jemala denar iz pušic. Hitro poslal je po orožnike, ki so ju dobili pod Kamnitnikom.

(Utonil je) v Sori S. t. m. sedemdesetletni berač Gregor Šraj. Zvezal si je noge in se vrgel v vodo; 9. t. m. so ga našli mrtvega v Dolenji vasi.

(Topničarsko strelišče) se je letos, kakor znano, premestilo s Ptuja na Krško ob Savi, kjer si je vojni erar za to preskrbel potrebno zemljo potom odškodnine. Ker se je pa pri letošnjem streljanju pokazalo, da je prav veliko projektilov padlo mnogo dalje, kakor pa se je komisija nádjala in svet zavarovala, pričel je vojni erar na to delati, da si k dosedanjemu strelišču še toliko sveta pridobi, da drugo leto ne pade noben projektil več preko določenih mejá. Kmetje se na vso moč branijo, odstopiti potrebni svet. Stvar se ne bo dala drugače vravnati, kakor potom eksproprijacije.

(Za prednico č. šolskih sester v Mariboru) izvoljena je bila pri današnji volitvi č. s. Angelina Križanič, sestra znanega slovenskega pisatelja in Mariborskega kanonika dr. Ivana Križaniča.

(Konkurzu) za razširjanje Tržaške luke potekla je te dni določena dóba. Oglasilo se je petero podjetnikov, ki želé povodne zgradbe ondi prevzeti, in sicer: Morpurgo & Parente, Pongratz, neka zadruga inženirjev, Geiringer & Ceconi (zgraditelja Arlberške železnice) in pa neka Reška družba.

(Javno zdravstvo) želela je koroška deželna vlada v deželi povzdigniti s tem, da bi bila nastavila več zdravnikov in tistim plače povišala. Zato bi bili morali pa zdravniki večkrat po deželi popotovati in nedostatnosti v zdravstvenem oziru odpravljati. Deželni odbor je deželni vladi na to odgovoril, da je to vse vrlo hvalevredno, ali — dežela sedaj ne more niti več zdravnikov nastaviti niti jim plače poviškati, ker nima denarja. Bolj obremeniti občin ne sme, kakor so že, družih dohodkov pa nima. Kedar se bodo pa okoliščine zboljšale, potem se bo pa že kaj ukrenilo.

dogodjaje iz življenja onih osob premotrovati, ktere se misli oklicati za zveličance ali svetnike. To preiskovanje godí se pred vsem svetom, vsakemu je prosto v imenu znanstva ali napredka ugovarjati; noben dogodek ne prizná se kot resničen, ako ni od več strani, ako mogoče od samovidecev spričan in s prisego potrjen. Preiskava vršiti se mora po postavnih določilih, in najmanjša, le formalna pomota more vse razveljaviti. (Dalje prih.)

Odlični Kranjci.

Harman Gašpar, roj. v Ljubljani 2. januarja 1777, je deloval v vinogradu Gospodovem od 26. sept. 1801 do 1. nov. 1804 kot kapelan v Selnici, kjer je bil tudi nekaj časa provizor; potem je bil kot pomočnik pet tednov v Slov. fari v Mariboru, od 6. decembra 1804 do 1. novembra 1805 kapelan pri sv. Petru blizo Maribora in od tega časa do 1. avgusta 1817 kapelan v mestni farni cerkvi v

Mariboru, ob enem katehet na glavni c. k. šoli in slednjič vikarij pri isti cerkvi. Vsled dekreta od dné 21. julija 1817 mu je bila podeljena fara sv. Petra niže Maribora, ktero je 1. avgusta i. l. nastopil. Poneje je bil imenovan častnim korarjem ter je umrl pri sv. Petru 19. januarja 1834. V svojem testamentu od 13. januarja 1834 je sporočil 450 gld. na 3 sv. maše, siromašni zavod pri sv. Petru pa je dobil po njem 14.699 gold. 49³/₄ kr.¹)

Harman ali Herman Indok, roj. v Ljubljani, 1744 je stopil v frančiškanski red. L. 1786 so ga imenovali prvega kurata v Bučah, kjer je postavil farno cerkev in farovž. 19. jan. 1792 je šel župnikovat v Pišcece ter je tudi tukaj ljudi nagovoril, da so postavili novo cerkev in nov farovž. L. 1797 je odšel h Kapeli pri Brežicah, kjer je župnikoval do 1803 in postavil novo cerkev. Potem se je vrnil nazaj v samostan in je l. 1804 in 1805 opravljal v Brežicah službo gvardijana. A na jesen l. 1805 je stopil zopet v dušno pastirstvo kot kapelan v Monsbergu, kjer

je bil nekaj časa tudi provizor. Dne 4. marca 1807 je pa začel oskrbovati župnijo sv. Ksaverja na Stražah, ktero je 23. jul. i. l. tudi dobil. Čez tri leta (16. nov. 1810) preselil se je od ondot v Slivnico blizo Šmarija, od tod pa je leta 1818 šel za beneficijata v Jurjev kloster. Ondi je na god sv. Mavricija l. 1819 obhajal zlato sv. mašo in umrl dné 3. julija 1822.²)

Hren Karol Jožef, Ljubljčan, je do 1759 kapelanoval v Kranji, potem do 1766 na Sori.³)

Hrust Jakob, Ljubljčan, v mašnika posvečen 1649. Od leta 1651 do 1654 je bil župnik v Gorenjem gradu, potem pa do svoje smrti vikarij pri sv. Petru pri Ljubljani. Umrl je ondi 23. junija 1702. Na njegovem grobu je sledeč napis: „Hic requiescit A. R. D. Jacobus Hrust, natus anno 1622, denatus 23. Junii 1702, 48 annis loci vicarius, qui in hac ecclesia anno sacerdotii 50. magno populi concursu missam jubilaea contavit.“⁴) (Dalje prih.)

¹) I. Orožen, II., b., 113 in VI., 143.

²) A. Koblar, I., 87.

³) J. Orožen, II., b., 45.

⁴) Fr. Zmazek, „Fara sv. Petra pri Mariboru“, 48.

Narodno gospodarstvo.

Pouk krajnim komisijam v zadevah trtne ušice.*)

§ 1. Krajna komisija v zadevah trtne ušice ima namen, da neprenehoma pazi na vinograde, trtna sadišča in druge trtne sadike, nahajajoče se v vrtilih in rastlinaricah, na brajdah in špalirjih, potem na kupčijo in promet s trsem, grozdem, vinsko drozgalico in vse pri vinoreji potrebne reči, da ubrani zanos trtne ušice v krajno občino, oziroma da se škodljivka, kadar se je vgnjezdila, po znamenjih, ki se vsled bolezni prikažejo na ušvih trtah, kakor hitro mogoče najde in nevarnost okužbe, dokler je še moči pomagati, odpravi.

§ 2. H krajni komisiji, ki razteza svoj delokrog na ves okoliš krajne občine, privzemati je enega v vinorejstvu zvedenega ude občinskega predstojništva in k večemu štiri (po obširnosti vinoreje) v vinorejstvu zvedene občane; vse te ude imenuje politično okrajno oblastvo.

Ravno tako zaznamnja politično oblastvo izmed komisijjskih udov načelnika. Mesto ude krajne komisije je zaupna služba brez plačila in za nedoločen čas.

§ 3. Krajna komisija je neposredno pod političnim oblastvom, tedaj ima razun naloge, spadajoče v svoj delokrog, še tudi izpolnovati vsa dotična naročila okrajnega oblastva in ž njim potom načelnika naravnost ustmeno in pismeno občeavati.

§ 4. Krajna komisija ima v svojem delokrogu te-le naloge:

- da neprenehoma pazi, ali rastejo in so zdrave vse trtne sadike v okoliš krajne občine, posebno, da jih večkrat ogleduje v času od začetka junija do konec septembra;
- da gleda na to, da ljudstvo spolnuje postavne in z ozirom na trtno ušico obstoječe propise in jih uporablja tako, kakor dotične naredbe in ukazi veleavajo;
- da pazi, od kod so vse na novo v občino došene trte, trtni kosi, kolje, sadna drevesa in druge stvari, ktere raznašajo trtno ušico, dalje ima gledati na kupčijo z grozdem, na prevajanje vinske drozgalice in vsako opravilo, vsled kterega bi se žuželka zanosila; poslednjič na potovanje delavcev v kraje in iz krajev, o kterih se vé, da so že okuženi;
- da poučeva ljudstvo, kako hudo pustoši trtna ušica in kako hitro se razširja; da mu razjasni dobrohotne namene vlade, mereče le na obrnitev vinoreje in razloži naredbe, po kterih se ima ravnati po zakonu od 3. aprila 1875 (Drž. zak. št. 61) pri zatiranju trtne ušice, da spodbuja vinogradske posestnike k varnosti, zadevajoči njihovo korist in k spolnovanju obstoječih propisov. Razjasnila obstoječih in dalje izhajajočih postavnih določil in oblastvenih ukazov, ktere naznanja politično okrajno oblastvo krajnim komisijam, daje, kakor potreba nanese, ali to oblastvo samo, ali pa od njega zaznamovani udje okrajne komisije.

§ 5. Kakor hitro se zapazijo prikazi, iz kterih se dá sklepati, da se drži trtna ušica na vinski trti, ali kadar se more vsled drugih razmer izreči zanos škodljivke, mora načelnik to takoj naznaniti okrajnemu oblastvu in v tem in drugih slučajih, v kojih je treba naznanila, poslužiti se vprašalnih listov, za to mu izročeni, od kterih je en iztisek temu pouku priložen. Natančneje preiskovati okužbe sumljive sadike ali druge dozdevne nositelje trtne ušice, naj komisija opusti. Marveč je jako strogo prepovedano, razkopati prst, izrovati trte s koreninami vred in jih preiskavati; posebno pa je prepovedano zaradi preiskave razposiljati sumljive sadike, korenine in enake stvari.

Komisija naj si temveč po dokončanem ogledu dotične stvari zaradi večje varnosti čisto osnaži obleko, posebno obutalo, palice in sploh vse, kar je prišlo na sumljivem mestu s prstjo v dotiko, da ne bi se po teh rečeh žuželka razširila v vinogradu.

§ 6. Tehnična preiskava bolezni sumljivih stvari pridružuje se posebnim strokovnjakom, o čemur se dobé natančnejša določila v službenem pouku za strokovnjake v zadevah trtne ušice.

Krajna komisija ima le nalogo, da podpira strokovnjaka, ako zahteva, pri njegovem delovanju in da mu pomaga stvar preiskavati.

§ 7. Pri preiskavi naj gleda krajna komisija kolikor mogoče na to, da ne oškoduje sadik. Tudi se želi, da se posestniki vdeležujejo prehoda svojih posestev; zategadelj naj se jim prehod potom občinskega urada o pravem času naznani, da morejo sami komisijo opozoriti na sumljive prikaze.

§ 8. Ko bi se posestniki, najemniki ali vžitniki vinskih sadik preiskavi ustavljali, ki se napravi njim na korist, ali ko bi komisiji na kakoršen koli način ovire delali, treba jih je, z lepo pomiriti s poukom o določilih zakona od 3. aprila 1875 (drž. zak. št. 61) in o kaznih za upor odločenih. Ko bi to nič ne pomagalo, ima se takoj okrajnemu oblastvu naznaniti. To se ima tudi v vseh tistih slučajih zgoditi, kadar krajna komisija poizvé, da se je ravnalo proti propisu, izdanem v zadevah trtne ušice.

* Ta „pouk“ je o svojem času izdalo o. k. namestništvo Štajarsko. Toda isti je znan večinoma le posameznim članom krajne komisije. Zanimal bi pa sicer tudi ostalo občinstvo. Pošiljatelj.

(Na sv. Višarje) prinesla je zapeljana deklina pred tremi tedni v cekarji svojega mrtvega otroka in ga je položila na velikem altari pred podobo Matere Božje, naj ga ji zopet oživi. Ker se pa to ni zgodilo, gré deklina v Žabnice, kakor „Klag. Ztg.“ piše, k gosp. dekanu in ga prosi, da naj bi otroka pokopali. G. dekan pravi, da brez mrtvaškega lista ne, ter pošlje deklino v Trbiž po list. Trbiški zdravnik otroka pregleda in spozná, da je zadušen. Dekle prizná, da je otroka v spanji zadušila. Otroka vzela je na to mati zemlja v svoje naročje, nezakonsko mater pa sodnja v preiskavo.

(Kosarski obrtniki) po naših krajih, prav posebno pa po Koroškem in Štajarskem, preti hud vdarec iz Rusije. Do sedaj se je tega izdelka iz koroških in štajarskih kovačnic silno veliko prodalo v Rusijo. V novejšem času ustanovlja pa Rusija sama kosarsko obrtnijo, s katero bo avstrijski veliko škodo delala. Štajarske in koroške kosé so imenitne. Ljudje jih poznajo po raznih znamkah, vanje vsekanih. Tuje kosé našim gledé kakovosti niti niso podobne. Da bi jih pa vnani tovarnarji vendar tako dobro prodajali, kakor cenjene naše izdelke, jeli so jim vsekavati znamke avstrijskih tovarnih izdelkov. Proti temu postopanju obrnili ste se pa štajarska in koroška trgovinska zbornica. Štajarska storila je prvi korak, ker je sklenila na to delati, da avstrijska vlada povrne carino na jeklo, kar ga morajo kosarji iz tajine naročevati. Tista carina jeklo zdatno podražuje, ker je silno velika. Če bi se carina pri izvozu kosá povrnila, bi se naše kosé v inostranstvu lahko ceneje prodajale, in bi s tem vspešno pobijale tujo konkurenco. Dalje naj vlada po konzularnem potu varuje izdelke proti ponarejanju, ker se tujim izdelkom v inostranstvu vsekavajo varstvene znamke naših kosá. Koroška trgovinska zbornica se je tej resoluciji pridružila in jo bo razven prve točke, tikajoče se povračila carine, po svoji moči podpirala.

Razne reči.

— Blažje je dati, kakor vzeti. Neki učitelj, ki je bil prav ljubeznjivega srca do vseh ljudi, sosebno pa še do svoje šolske mladine, šel se je necega dne sprehajat z enim svojih učencev. Ta je bil sicer dobrega srca, toda poln mladeniške živosti in dijaške porednosti. Celó v učiteljevi navzočnosti se ni mogel zdržati, da bi ktere ne naredil, če se mu je priložnost le ponudila. Pred mestom na polji je delal boren mož. Svojo obnošeno suknjo in na pol razdejane čevlje je bil odložil na družem konci njive, ravno, kjer sta memo šla naša sprehajalec. Kakor bi pogledal, pobral je porednež suknjo in čevlje ter ju skril za grm. „Kaj pa počenjate, ljubi moj?“ ga vpraša učitelj. — „Malo pošalim se! Stopiva malo na stran, bova videla, kako bo gledal, ko obleke ne bo.“ — „Z reveži se ne smé nikdo šaliti“, pravi resno človekoljub. „Če pa že hočete ktero dijaško vbrati, napravite táko, ki je plemenita. Denite ubozemu možu v vsak črevelj en srebrnjak, in potem glejte, kako se bo čudil nad denarjem, ko ga najde v črevelju.“ — Učenec bil je bogat in ne lakomen. Svét mu je všeč. Nese obleko nazaj in dene srebrnjak v vsak črevelj. Z učiteljem se skrijeta za grm, da vidita, kako se bo izšlo. Siromak se vrne, hoče se obuti in najde srebrnjak. Gleda okoli in okoli, pa ne vidi nikogar. Najde v družem čevlju drug srebrnjak. Radosti trese se mu roka. Ker nikogar ne vidi na daleč okoli, si misli, da je to naravnost dar z nebes. Pade na kolena in moli: „Tako je tedaj resnica, o ljubi Bog, da svojih ne zapustiš! Kako hudo mi je bilo pri srci, ko sem šel na delo, doma pa pustil ženo bolno, otroke lačne! Saj si nisem že skoraj upal vrniti se domu; prosili bi me kruha — jaz ga pa nimam! Zdaj pa, o Gospod, si Ti pomagal. Sto in stokrat bodi zahvaljen!“ — Globoko je ganil dijaka ta prizor. S solznimi očmi stisne učitelju desnico in se mu zahvali za lepí svét, ki mu ga je bil dal. Kadarkoli je pozneje še kako dijaško ugnal, storil je táko, da je koga osrečil. Okusil je, da je blažje dati, ko vzeti; plemeniteje koga osrečiti, kakor potreti.

— Neki zdravnik se je prav lepo odkrižal več nepovabljenih gostov. Kakor hitro spozná, da se mislijo pri njem delj časa muditi, pozdravi jih prav prisréno: „Dobro, dobro došli!“ ter zakliče slugi: „Hej, Tone, vina in zajutrka za moje prečastne goste!“ — ter se poslovi. Gosti začudeno barajo: „Gospod doktor, pa nas saj ne boste zapustili?“ — Doktor: „Le za nekoliko časa, za nekoliko minut, kliče me dolžnost, ljubi moji prijatelji, kmalu se vrnem, grem k nekemu siromaku, ima hude koze, precej tam le zraven — kterega sem že danes zjutraj enkrat obiskal.“ — Ni preteklo pet minut in soba bila je prazna. Vsi so jo popihali.

§ 9. O delavnosti krajne komisije sploh in brez škode za nemudna naznanila, navedena v § 5 in 8 ima poročati njen načelnik, ki izpolni vprašalni list in ga redno zadnji dan vsacega meseca odpravi na c. k. okrajno glavarstvo.

Telegrami.

Tökerterebes, 12. septembra. Pri dvornem obedu so vsi gostje, ki so odlikovani z ruskimi redi, imeli iste pripete; ruski vojaški attaché bil je v veliki gali. Med obedom napil je cesar ruskemu carju povodom njegovega godnega dné. Vojaška godba zaigrala je rusko himno.

Sofija, 12. septembra. Vsled zadnjega shoda pri Karavelovu združili so se Karavelova in Cankova pristaši.

Dublin, 12. septembra. O' Briena prijeli so v Kingstownu.

Pariz, 12. septembra. „Journ. d. Deb.“ poroča: V Bukareštu so prijeli Radoslavova zaradi veleizdaje. Tudi nekaj bolgarskih častnikov so prijeli; vzrok je neki vojaška zarota.

Bilbav, 12. septembra. Kraljico so na potovanju v Bilbav navdušeno pozdravljali.

Umrli so:

V bolnišnici!

9. septembra. Liza Vidic, delavka, 32 let, epileptično otrpljenje.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		srakomera v mma	toplomera po Celziju			
10.	7. u. zjut.	747.34	+16.0	sl. svzh.	oblačno	1.70
	2. u. pop.	737.36	+16.8	sl. vzh.	"	
	9. u. zveč.	736.48	+15.4	"	dež	
11.	7. u. zjut.	735.80	+14.5	sl. sever	oblačno	0.50
	2. u. pop.	733.96	+20.8	sl. vzh.	del. jasno	
	9. u. zveč.	733.55	+14.2	sl. vzh.	jasno	

Dné 10. čez dan oblačno, večkrat dež. Dné 11. dopoldne oblačno, popoldne se je zjasnilo. Jasna noč. Srednja temperatura 16.1° in 16.3° C., za 1.3° in 1.8° nad normalom.

Burzaška borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 35 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 75 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " 75 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 40 "
Akcije avstr.-ogerske banke	884 " — "
Kreditne akcije	283 " 40 "
London	125 " 95 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 95 "
Cesarski cekini	5 " 91 "
Nemške marke	61 " 52 1/2 "

Tržne cene

dné 10. septembra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 17	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež,	4 22	Surovo maslo, "	— 90
Ječmen, "	3 25	Jajce, jedno, "	— 4
Oves, "	2 60	Mleko, liter, "	— 8
Ajda, "	3 74	Goveje meso, kgr., "	— 64
Proso, "	4 06	Telečje, "	— 50
Koruza, "	4 55	Svinjsko, "	— 60
Krompir, "	2 41	Koštrunovo, "	— 36
Leča, "	12 —	Pisanec, "	— 40
Grah, "	13 —	Golob, "	— 20
Fizol, "	11 —	Seno, 100 kgr., "	2 05
Maslo, kgr.,	1 —	Slama, "	1 60
Mast, "	— 66	Drva trda, 4 mtr.,	6 30
Špeh svež, "	— 60	" mehka, "	4 10

Po znižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjigi je znižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobí jednajsto brez plačilo. — Knjiga obsega 9 pól v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani

Valcazorjev trg šte. 5.